

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Filozofia matematyki (Wykład), PG_00176590						
Kierunek studiów	Filozofia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2028/2029		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	3	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Filozofii -> Zakład Logiki, Filozofii Nauki i Epistemologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Bartosz Wcisto					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	Zajęcia mają na celu omówienie podstawowych stanowisk filozoficznych dotyczących statusu metafizycznego i epistemologicznego matematyki, a także prezentację wybranych zagadnień stanowiących pole współczesnej debaty.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FILOZL3_W09] Zna i rozumie fundamentalne metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla jednego z bloków głównych subdyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna, lub 3) estetyka, filozofia kultury.	Zna podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne w zakresie filozofii matematyki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U10] Pisze proste prace filozoficzne pod kierunkiem opiekuna naukowego.	Przytacza główne tezy badanych wypowiedzi filozoficznych, stosownie do ich istotności w zakresie filozofii matematyki	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_K01] Ma świadomość zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego.	Ma świadomość zakresu posiadanej przez siebie wiedzy w zakresie filozofii matematyki	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U09] Formuluje w mowie i na piśmie problemy filozoficzne, stawia tezy oraz artykułuje własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych.	Uzasadnia i krytykuje uogólnienia w zakresie filozofii matematyki	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U07] Przytacza główne tezy badanych wypowiedzi filozoficznych, stosownie do ich istotności oraz wykrywa zależności między tezami badanych pisemnych i ustnych wypowiedzi filozoficznych.	Wykrywa zależności między tezami badanych pisemnych i ustnych wypowiedzi filozoficznych w zakresie filozofii matematyki	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U06] Wykorzystując znajomość podstaw logiki, potrafi analizować i tworzyć argumenty i strategie argumentacyjne, a także formułować krytykę, odwołując się do podstawowych przesłanek danego poglądu.	Analizuje argumenty filozoficzne, identyfikuje ich kluczowe tezy i założenia w zakresie filozofii matematyki	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja
	[FILOZL3_U08] Wykrywa proste zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych i procesami społecznymi i kulturalnymi, dzięki czemu rozumie odmienne postrzeganie życia społecznego przez osoby pochodzące z różnych środowisk i kultur.	Wykorzystuje znajomość podstaw logiki oraz stosuje typowe strategie argumentacyjne w zakresie filozofii matematyki	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_W02] Zna zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim.	Zna zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim w zakresie filozofii matematyki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_W03] Zna zaawansowaną terminologię filozoficzną w wybranym języku obcym.	Zna zaawansowaną terminologię filozoficzną w wybranym języku obcym. w zakresie filozofii matematyki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	Zajęcia stanowią wprowadzenie do podstawowych zagadnień filozofii matematyki. Obejmują następujące przykładowe tematy: 0. Status współczesnych podstaw matematyki. Teoria mnogości jako teoria aksjomatyczna. Program matematyki odwrotnej. Rozszerzenia teorii mnogości. Alternatywne systemy podstaw. 1. Redukcja matematyki do logiki II rzędu u Dedekinda, twierdzenie o kategoryczności. 2. Logicyzm i neologicyzm. Zasady abstrakcji i problem złego towarzystwa. 3. Formalizm i finityzm. Program Hilberta a twierdzenie Gödla. Arytmetyka pierwotnie rekurencyjna jako charakteryzacja matematyki finitystycznej. 4. Intuicjonizm. 5. Platonizm, pragmatyzm. Argument z nieodzowności. 6. Strukturalizm i nominalizm. Strukturalizm ante rem i in rebus. Zarzuty wobec strukturalizmu. 7. Odnoszenie się do struktur. Status logiki drugiego rzędu. Nieaksjomatyzowalność logiki drugiego. Zależność logiki drugiego rzędu od założeń teoriomnogościowych.		

Wymagania wstępne i dodatkowe	Ukończone kursy:- Logiki formalnej- Filozofii logiki lub równoważne.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Egzamin pisemny lub ustny lub praca zaliczeniowa	50.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>A Wykorzystywana podczas zajęć. Wybrane teksty z antologii: - Filozofia matematyki: Antologia tekstów klasycznych, red. R. Murawski, Poznań 1994. - Współczesna filozofia matematyki, red. R. Murawski, Warszawa 2002. - The Oxford Handbook of Philosophy of Mathematics and Logic, red. Stewart Shapiro, New York 2007. - Philosophy of Mathematics: Selected Readings, red. P. Benacerraff, H. Putnam, Cambridge University Press 1983. b. Wybrane artykuły z czasopism naukowych. B Studiowana samodzielnie przez studenta: O. Linnebo, Philosophy of Mathematics, Princeton 2017</p>	
	Uzupełniająca lista lektur	<p>1. S. Shapiro, Thinking about Mathematics: The Philosophy of Mathematics, Oxford University Press 2000. 2. R. Urbaniak, Ways names could be, skrypt do zajęć z filozofii matematyki.</p>	
	Adresy eZasobów		
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania			
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.